

יום ג', י"ט בטבת תשס"ז (09 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"דע את עמך" - יהודי ארגנטינה: [המשך המאמר מאתמול...]

אנטישמיות ומעמדם האזרחי של יהודי ארגנטינה

ישנן עדויות גם על אנטישמיות בקרב חוגים אינטלקטואליים ופוליטיים של השמאל.

הדעות האנטישמיות הללו הביאו לפעילות של ארגונים אנטישמיים בעלי יכולת לבצע התפרצויות והתקפות נגד היהודים ורכושם. לראשונה פעלו קבוצות אנטישמיות מאורגנות ב-1910, ובפעם השניה - ב-1919, בעת שביתת פועלים רחבה שהתפשטה מבואנוס איירס לערי הפנים. היהודים נתפסו כמהפכנים, ובמקרה השני הם הואשמו בנטיות קומוניסטיות ובכוונה לכונן בארגנטינה דיקטטורה של הפרולטריון. כנופיות של לאומנים התקיפו, בהסכמת המשטרה, את שכונות היהודים; היו הרוגים ונפגעים רבים. מאז לא היו התקפות דומות, אולם היתה הפצת תעמולה אנטישמית בכתב ובעל פה, ואף בוצעו התקפות על רכוש יהודי ועל מוסדות יהודיים.

עליית הנאציזם והשפעתו הורגשה גם בארגנטינה. מתחילה הדבר בא לידי ביטוי בעיקר בצורת תעמולה נגד קבלתם של פליטים יהודיים מגרמניה, וברבות הימים גדל כוחה של הסתה זו, באופן שלא בטלה אף עם מפתחם של הגרמנים.

בשנות ה-40 וה-50 נמלטו לארגנטינה פושעי מלחמה נאצים, שהתבססו בה ופתחו בה דף חדש. חשיפתם ותהליך הסגרתם לוו בהגברת גלי התנכלויות למוסדות יהודיים במדינה. הארגונים האנטישמיים מנו ב-1942 כ-40 אלף איש. פעילותם הגיעה לשיאה בשנת 1945, בעת המאבק שהתנהל לשחרור הקולונל חואן פרון מן הכלא. המפלגה הפרוניסטית היתה מלכתחילה בעלת כיוון אנטי-יהודי, ורק לאחר זמן בטל כיוון זה בתוקף שלטונו של הנשיא פרון, שהדגיש כי לא ישלים באפליה ותעמולה נגד איזה חלק שהוא של האוכלוסיה.

פעילותם של הארגונים האנטישמיים התחדשה דווקא עם חזרתו של השלטון הדמוקרטי, וביתר שאת ב-1960, בעת חטיפתו של הפושע הנאצי אדולף אייכמן והבאתו למשפט בישראל. התעמולה הכתובה והאלימות הפיסית גברו. בסוף העשור החלו להיווצר מחתרות נגד השלטון, שנתפס שוב על ידי הצבא ב-1968. בשני הארגונים המחתרתיים העיקריים שקמו בשמאל, היו נטיות אנטישמיות ואנטי-ציוניות או אנטי-ישראליות. האנטישמיות הארגונית חזרה לתת את אותותיה עם שובה של הדמוקרטיה ב-1983. בתקופות המשטר הצבאי בארגנטינה (1976-1983, 1943-1946), היהודים הופלו לרעה כיחידים. בתקופה הראשונה, האפליה באה לידי ביטוי במניעת מילוי משרות ציבוריות כולל הוראה בבתי ספר, ובתקופה השניה (בשלטון חונטת הגנרלים) - בהתייחסות הקשה במיוחד כלפי העצורים היהודיים בעת החקירות ובמהלך המעצר.

עם זאת, פעילותם הסדירה של מוסדות הישוב לא הופרה על ידי חוקים ותקנות מפלים או על ידי הטרדה שיטתית מצד השלטונות. גם בתקופות אלה יכלו היהודים לקיים את חייהם הקהילתיים ללא כל הפרעה.

[<http://www.knesset.gov.il/library/heb/docs/sif020.htm>]

"ארץ ישראל או ארגנטינה?" - כך שואל עצמו חוזה המדינה היהודית,

בנימין זאב הרצל, בחוברתו "מדינת היהודים".

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי** בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל